

246JUNY
2014

EL FOCUS DEL *FRONT NATIONAL* ESTÀ EN LA POLÍTICA NACIONAL, NO A EUROPA

Francis Ghilès, Investigador Senior

Quan el *Front National* (FN) va aconseguir el 26% dels vots –un rècord històric– a les eleccions europees del mes passat, la líder del partit, Marine Le Pen, va proclamar justament una victòria espectacular. Després d’haver empès el partit de centre-dreta UMP al segon lloc i als socialistes en el Govern al tercer lloc amb el 14% dels vots, Le Pen demanà ràpidament noves eleccions generals a França. El FN només té dos diputats a l’Assemblea Nacional, però la seva capacitat de fixar agenda va en augment. Amb bons resultats en les eleccions municipals només unes setmanes abans de la votació europea, el partit és vanaglòria d’una organització ben engrassada i d’un nombre de consellers locals i alcaldes que creix progressivament. Ara, un nombre molt més elevat de diputats del FN s’afegirà a la capacitat del partit per minar els partits majoritaris, als qui Marine Le Pen acusa de nepotisme, de fer polítiques tecnocràtiques i de consens. Lluny queden els dies en què el seu pare, Jean Marie Le Pen, rarament era convidat a participar als debats televisats. La seva filla ha netejat la imatge del partit i, descartant el cru anti-semitisme del seu pare, l’ha posicionat com a partit llest per a governar.

La seva victòria ha obert noves ferides en l’UMP en relació al lideratge de Jean François Coppel, qui va haver de dimitir poc després de les eleccions europees, a principis del juny, després de ser acusat de corrupció. Atrapat entre Alain Juppé, un exprimer ministre que ara actua com a guardià del partit fins que un nou líder sigui elegit a la tardor, i Nicolas Sarkozy, un expresident, l’UMP sembla cada cop més prop del col·lapse. Els militants del partit veneren Sarkozy, inconscients de què la seva estratègia de virar més a la dreta que Marine Le Pen durant la campanya de les eleccions presidencials del 2012 allunyà els votants de centre i animà els simpatitzants de l’UMP, decebuts pels seus cinc anys al poder (2007-2012) a votar pel FN. Alain Juppé, a diferència de l’expresident, es desvincularà totalment de la política obertament racista i anti-europea del FN.

Mentrestant, els socialistes es van quedar llepant-se les ferides: el seu major desafiament avui és que el president François Hollande ha esdevingut el principal problema del partit. Les enquestes li donen un 18%, el suport més baix a un cap

d'Estat francès des de la fundació de la cinquena República en 1958. El resultat del seu partit a les eleccions europees va ser nefast, just a continuació de les eleccions municipals del març, en què els socialistes van perdre més de 150 localitats, entre les quals alguns bastions de llarga tradició socialista com Limoges o Roubaix. Tot això apunta que el president no es podrà recuperar suficientment per tornar a guanyar les eleccions en 2017. El seu gir de 180° arriba massa tard: en lloc d'augmentar els impostos als votants i empreses mitjanes, ara està retallant els impostos i promou polítiques business friendly. El president es troba en una posició sense precedents: és molt menys popular que el nou i molt sonat primer ministre de centre-esquerra, Manuel Valls. L'única esperança de François Hollande de cara a la reelecció de 2017 estaria en una forta recuperació de l'economia i una gran caiguda de la desocupació. Cap de les dues sembla probable en aquest moment. Tampoc troben suport els governants francesos en una premsa que s'autoflagella i a la que li agrada pintar el país amb colors polítics llampants i argumentar que es troba a punt de col·lapsar. Això és evidentment fals, però aquesta qüestió del declivi serveix perfectament els interessos de Marine Le Pen. "La França per als francesos" és un eslògan buit i la idea de què és possible tornar enrere en el mapa d'Europa fins als dies anteriors a la UE és absurda, però és d'alguna manera atractiva per als qui es senten perduts en el món modern, votants a qui els dos partits majoritaris, sumits en el desordre, no s'estan adreçant.

Marine Le Pen s'enfronta a la qüestió de possibles aliances amb altres partits de dreta europeus en el Parlament Europeu. Cap d'ells és un bon company de llit: el partit d'extrema dreta neerlandès odia els àrabs més que el FN; el britànic UKIP troba el FN massa a la dreta; pel que fa als hongaresos i els grecs, són més radicals que qualsevol dels seus companys de viatge d'extrema dreta i, probablement, podrien ser considerats partits neo-fascistes. Marine Le Pen té més a perdre que a guanyar si entra en una aliança formal amb algun d'ells. El més probable és que els nous diputats del FN al Parlament Europeu continuïn fent el que han fet fins ara: minar el còmode consens de la política pro-europea i acusar Brussel·les de gestió burocràtica i tecnòcrata allunyada de la realitat.

Marine Le Pen té els ulls posats en les pròximes eleccions presidencials del 2017. Les victòries del partit en les dues votacions recents han mostrat la seva capacitat en augment d'atraure el vot; més diputats, més consellers i més alcaldies li donen més poder d'influenciar el debat a França, per a articular les frustracions de molts francesos, qui se senten a la deriva en un món, en un país, que està canviant molt ràpid i en una direcció que no els agrada. Si França és avui més racista és qüestionable. Després de tot, els ciutadans amb origen africà o nord-africà representen el 10-12% de la població, les xifres són massa grans per ser ignorades; aquestes persones no poden ser expulsades, en molts casos són ciutadans francesos. Si l'atur no baixa o, pitjor encara, si augmenta d'ara al 2017, el FN podria fàcilment ser segon en la primera ronda de les eleccions presidencials. Això ja va succeir el 2002. Si passés un segon cop, si l'UMP no fos capaç de refer-se en un partit moderat de dreta, la política francesa esdevindria encara més desagradable.

Europa, en un futur pròxim, continuarà sent una atracció secundària per a Marine Le Pen, però ofereix un escenari perfecte per a agafar una enrabiada. Potser és només un segall expiatori convenient, però aquí Le Pen es troba en bona companyia, ja que la pèrdua d'amor o respecte a la Unió Europea i les seves institucions és el segell distintiu del vell continent el 2014. La meitat de l'electorat francès simplement es nega a votar, no per apatia, sinó perquè rebutja la seva elit política, sap que està lluny dels problemes reals de França i s'enfada per la corrupció que floreix en ambdós costats de l'espectre polític. Cap de les polítiques econòmiques del FN té possibilitats de frenar la creixent integració de França en el sistema econòmic global. El que els seus líders poden fer, i faran, és fomentar els sentiments de frustració i ràbia vers les elits, i vers la UE. Les polítiques franceses, i les europees, estan destinades a esdevenir més esquerpes i desagradables els propers anys.